

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Kohteen nimi:	STRÖMBERGIN PUISTO JA PUROPUUSTIKKO	Piirustus nro:t:	VIO 6224/1
Selostuksen laati:	Jaakko Heinonen Projektipäällikkö	pvm:	1.3.2022
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	2.3.2022
	Kaupunkiympäristölautakunta	pvm:	

Kohde

Suunnittelualue sijaitsee Pitäjänmäen (46.) kaupunginosassa osa-alueella Pitäjänmäen yritysalue. Suunnittelualueeseen kuuluvat peruskorjattavat Strömbergin puisto ja Puropuistikko. Strömbergin puisto on voimassa olevissa asemakaavoissa nro 10150 (tullut voimaan 4.11.1994), nro 10528 (tullut voimaan 30.1.1998) ja nro 10987 (tullut voimaan 22.3.2002) osoitettu puistoksi (VP). Puropuistikko on voimassa olemassa olevassa asemakaavassa nro 10987 (tullut voimaan 22.3.2002) osoitettu puistoksi (VP). Strömbergin puisto ja Puropuistikko on esitetty piirustuksessa VIO6224/1 (liite 2). Puropuistikon länsirajan ja tontille johtavan sillan rajaamaksi jää noin 160 m² suuruinen puustoinen alue, jonka läpi Mätäjoki virtaa. Maa-alue on yksityisessä omistuksessa, mutta alue liittyy saumattomasti Puropuistikkoon. Tämän alueen käytöstä ja suunnitteluratkaisuista on neuvoteltu ja neuvotellaan maanomistajan kanssa.

Puistosuunnitelma on voimassa olevien asemakaavojen mukainen.

Lähtökohdat ja tavoitteet

Strömbergin puisto ja sen pohjoispuolella sijaitseva Puropuistikko muodostavat Pitäjänmäen teollisuus- ja yritysalueen sekä Talin siirtolapuutarhan väliin sijoittuvan laajan kaupunginosapuiston. Suunnittelualue rajautuu etelässä Pitäjänmäentiehen, lännessä Kröckelinkujaan, pohjoisessa tehdaskiinteistöön ja idässä Strömberginpolkuun ja Talin puistotiehen. Puropuistikon ja Strömbergin puiston erottaa Strömbergintie. Suunnittelualueen vieressä on 1990-luvun ja 2000-luvun taitteen asuinrakennuksia. Puiston keskelle Kalevala-korun entisen tehdaskiinteistön paikalle on rakentumassa asuinkortteli, joka jakaa Strömbergin puiston selvästi kahteen osaan. Puiston länsipuoli on rehevä ja suojaisa laakso, jota hallitsee sen läpi virtaava Mätäjoki koskineen ja

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

vesiputouksineen. Puiston itäosaan sijoittuvat leikkipuisto Strömberg, koirapuisto ja puiston korkein kohta, jossa on näköalatasanne kallion laella.

Puopuistikon laajuus on noin 3700 m² ja Strömbergin puiston noin 35 100 m² lukuun ottamatta leikkipuistoa, jonka pinta-ala on noin 7700 m². Koko suunnittelualueen pinta-ala on noin 4,65 hehtaaria.

Puopuistikko ja Strömbergin puisto leikkipuistoa lukuun ottamatta ovat osa Pitäjämäen teollisuusalueen kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävää aluetta ja määritelty luokan I arvoympäristöiksi. Puiston itäosassa on kiinteä muinaisjäännös (Tukikohta XXXV:10), joka on ensimmäisen maailmansodan aikainen suojahuone.

Strömbergin puiston nykyinen ilme on peräisin 2000-luvun alun kunnostusvaiheesta, jolloin puistoon rakennettiin muun muassa puiset kävelytasot ja puiston itäosan näköalapaikka. Puiston länsiosan pääreittien linjaukset ovat peräisin 1970-luvulta. 1940-luvulta peräisin olevan Puopuistikon ulkoasu on muuttunut hoitamattommaksi alkuajoista, jolloin vesiallasta koristivat suihkulähde ja istutetut lumpeet.

Mätäjoki on merkittävä kaupunkipuro ja Helsingin toiseksi suurin virtavesi Vantaanjoen jälkeen. Mätäjokeen nousee erittäin uhanlainen meritaimen ja Mätäjoen yläosissa elää oma taimenkanta. Strömbergin putous ja kolme muuta nousuestettä suunnittelualueella estävät kalojen nousemisen Mätäjoen yläosiin.

Puistojen kautta kulkee kehitettävä etelä-pohjois-suuntainen liito-oravan yhteystarve sekä metsä- ja puustoinen yhteys.

Suunnitelman tavoitteena on kunnostaa Strömbergin puisto paikan ainutlaatuista henkeä vahvistaen ja parantaa meritaimenen ja muiden kalalajien vaellus-, lisääntymis- ja elinmahdollisuuksia Mätäjoen vesistössä. Suunnitelmassa huomioidaan puiston ympäristöön viime vuosina kohdistuneet muutokset (Raide-Jokeri, Pitäjänmäentien alikulku ja asuinrakentaminen Kalevala-Korun tehdasalueelle). Suunnitelmassa tutkitaan kalojen nousun mahdollistavan luonnonmukaisen kalatien toteuttamista putouksen läheisyyteen ja muiden nousuesteiden poistamista puistojen alueelta. Viime vuosikymmeninä Strömbergin puistoon on istutettu kasvierikoisuuksia, ja suunnitelman tavoitteena on luoda puistoon entistä monilajisempi kasvillisuus. Suunnitelmassa on huomioitu toiveet puiston yleisilmeen parantamisesta, oleskelumahdollisuuksien lisäämisestä ja turvallisuuden kohentamisesta. Puistossa sijaitseva leikkipuisto on hyvässä kunnossa eikä sen peruskorjausta suunnitella, mutta sinne osoitetaan nykyisten puutteiden pohjalta korjaustoimenpiteitä. Puopuistikko säilytetään pääosin luonnonmukaisena.

Puistoalueilla pyritään lisäämään luonnon monimuotoisuutta ja poistetaan haitallisia vieraslajeja.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS**Suunnitelman sisältö**

Strömbergin puisto peruskorjataan omaleimaiseksi ja vehreäksi kaupunginosapuistoksi. Mätäjoen ainutlaatuinen kolmimetrinen vesiputous tuodaan paremmin esille siirtämällä Mätäjoen ylittävä siltapaikka etäämmäs putouksesta ja avaamalla vesipintaa putouksen edessä, jolloin putous näkyy myös kauempaa. Veden äärelle ja putouksen tuntumaan tuodaan lisää oleskelumahdollisuuksia, muun muassa puisia oleskeluportaita sekä piknikpöytiä. Mätäjoen länsirannalla kulkeva puupintainen kävelyreitti uusitaan. Puopuistikkoon tulee uusi oleskelupaikka.

Putouksen ohittava n. 130 m pitkä mutkitteleva luonnonmukainen kalatie tulee sijoittumaan putouksen itäpuolelle Strömbergin puistoon. Kalatie toteutetaan siten, ettei vesiputous pääse kuivumaan. Puistojen alueella olevia Mätäjoen nousuesteinä toimivia patoja ja kynnyksiä puretaan sekä muokataan, ja niiden paikalle rakennetaan luonnonmukaiiset kosket. Strömbergintien sillan alle sekä suunnittelualueen pohjoispuolella sijaitsevan junaradan ja Kaupintien 130-metriseksi tunneliosuudelle tarkastellaan mahdollisuutta toteuttaa niin sanotut saukkohyllyt pieneläinten turvallista liikkumista varten. Suunnitellut vesienhoidon toimenpiteet mahdollistavat vapaan vaellusyhteyden Mätäjoen yläjuoksulle saakka ja monipuolistavat virtavesieliöiden elinympäristöä ja lisäävät alueen monimuotoisuutta ja luontoarvoja. Puopuistikon liettynt lampi ruopataan.

Strömbergin puiston pääreitit säilyvät pääosin nykyisellään, mutta muuta polkuverkostoa laajennetaan. Puiston länsiosan pääreitit linjausta muutetaan uuden siltapaikan osalta. Pääreitti kunnostetaan esteettömyyden perustason vaatimusten mukaiseksi. Strömbergin puistoon tehdään uudet kapeat puistokäytävät puiston länsireunaan, puiston keskiosaan perustettavaan metsäpuutarhaan, Pitäjänmäentieltä kohti puiston keskellä sijaitsevaa asuinkorttelia sekä poistettavan koirapuiston kohdalta ylös näköalatasanteelle. Strömbergin puiston itä- ja länsiosien välistä yhteyttä parannetaan rakentamalla puiston keskiosan kallioalueelle nousevat portaat ja puistokäytävä. Puopuistikon lammen itäpuolelle tehdään uusi kapea puistokäytävä sekä oleskelupaikkoja. Uudet käytävät toteutetaan kivituhkapintaisina lukuun ottamatta Strömbergin puiston kallioreittiä, joka toteutetaan jyrkissä kohdissa puuverhoiltuna teräsportaana ja kallion päällä osittain betonisena kulkupintana. Pitäjänmäentien tieluiskat loivennetaan 1:3-1:2 luiskakaltevuuteen ja istutetaan metsätaimilla.

Näköalapaikan näkymiä avataan poistamalla sen eteläpuolisia pensasistutuksia, joiden alla sijaitseva maavalli poistetaan ja maastoa loivennetaan oleskelunurmeksi. Rinteeseen sijoitetaan puisia oleskelutasoja ja näköalapaikalle sekä kukkivien puiden lomaan lisätään piknik-pöytiä.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS

Kauttaaltaan puistojen viihtyisyyttä lisätään tarjoamalla enemmän istuskelu- ja oleskelupaikkoja hyvin näkymin.

Nykyinen koirapuisto poistetaan ja kuluneet alueet maisemoidaan käyttämällä kierrätettyä metsänpohjaa. Korvaavalle koirapuistolle tarkastellaan paikkaa Talin urheilupuiston alueelta. Leikkipuiston yksittäisiä leikkivälineitä, istutuksia ja päällysteitä korjataan ja uusitaan.

Strömbergin puiston oleva puusto ja kasvillisuus säästetään suurelta osin. Strömbergin puistosta poistetaan yhteensä 54 puuta. Puita poistetaan kalatien, uusien käytävien ja uuden sillan rakentamisen sekä Pitäjänmäentien tieluiskien loiventamisen vuoksi, mutta maisemallisesti merkittävät kookkaat männyt ja uoman varren tervalepät on pyritty säästämään. Puiston viihtyisyyttä ja turvallisuutta lisätään poistamalla pensaita ja joitakin yksittäisiä puita, jolloin puiston sisäisiä näkymiä saadaan avattua. Kaadettavia puita hyödynnetään suunnittelualueen metsiköissä lahoaviksi jätettävänä maapuina, jotka tukevat luonnon monimuotoisuutta muun muassa tarjoten eliöille ja hyönteisille elinympäristön. Puropuistikon nykyinen puusto säilytetään. Puropuistikon tieluiskaan annetaan kasvaa luontaiset tervaleppäryhmät. Mätäjoen uoman varren kasvillisuus säilytetään pääosin koskemattomana ja Mätäjoen uomassa olevat saaret säilyvät luonnontilaisina. Puistojen läpi kulkevaa liito-oravayhteyttä vahvistetaan ja suunnittelussa sekä rakentamisessa noudatetaan toimialan liito-oravatoimintamallia. Suunnittelualueelle tullaan istuttamaan yhteensä 105 puistopuuta ja yli 200 metsitystaimea.

Strömbergin puistossa pensas- ja perennaistutuksia lisätään muun muassa kunnostettavan huvimajan yhteyteen, jonne istutetaan monilajinen perennapuutarha ja uuden asuinkorttelin eteläpuolella sijaitsevaan metsäpuutarhaan, jonne istutetaan lisää alppiruusuja. Strömbergin puiston reuna-alueilla säilytetään nykyiset luonnonnurmi- ja niittyalueet ja puiston länsiosassa laajat oleskelunurmet. Puiston metsikköisillä alueilla pyritään säilyttämään luontaista pohjakasvillisuutta. Metsitettävillä alueilla käytetään kasvualustana kierrätettyä metsänpohjaa ja uusilla niityillä kierrätyskasvualustaa.

Valaistus

Strömbergin puiston valaistus uusitaan.

Tasaus ja kuivatus

Puistojen tasaus muuttuu etenkin rakennettavan kalatien ja koskipaikkojen läheisyydessä, putouksen edustalla sekä Pitäjänmäentien luiskien läheisyydessä. Kuivatus puistossa järjestetään pinnankallistuksilla.

PUISTOSUUNNITELMAN SELOSTUS**Esteettömyys**

Puistoon muodostetaan esteettömyyden perustason vaatimukset täyttävä kiertävä reitti, joka laskeutuu puistoon Pitäjämäentieltä ja kiertää puiston keskeisen vesistöalueen. Muilta osin puisto ei ole esteetön.

Hoitoluokka

Suunnittelualue kuuluu hoitoluokkiin A2/R2 ja R3 (toiminta- ja käyttöviheralue), A3/R4 (suoja- ja vaihettumisviheralue), B4/A4 (avoin alue), C5/M1 (arvometsä) ja C1/M2 (lähimetsä). Ensimmäinen tunnus on ABC-hoitoluokan tunnus ja jälkimmäinen RAMS-luokituksen mukainen kunnossapitoluokka.